

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра ФІНАНСІВ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
«16» травня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри фінансів
Протокол №13 від «16» травня 2024 р.
Завідувач кафедри
Наталія ШВЕЦЬ

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Фінанси і кредит»
Руслана ОПАЛЬЧУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«БЮДЖЕТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма: «Фінанси і кредит»

Факультет: Економічний

Розробник: доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів
Олена ЛЕМІШКО

Київ – 2024 рік

Опис навчальної дисципліни _____ БЮДЖЕТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ		
Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	
Освітня програма	<i>Фінанси і кредит</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15	6
Практичні, семінарські заняття	30	6
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	105	138
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3	-

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів базового комплексу знань із бюджетного менеджменту, основних засад бюджетної політики України в умовах сучасних викликів із урахуванням вітчизняних реформ у фінансовій сфері.

Завдання: набуття студентами стійких знань з теорії та практики управління бюджетними ресурсами і відносинами; визначення місця та ролі бюджету в фінансовій системі; набуття вмінь складання бюджетної звітності, контролю за виконанням бюджету; оволодінні методами контрольної роботи фінансових органів щодо виконання бюджету.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР5. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень.

ПР8. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської

справи та страхування та управляти ними.

ПР9. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної (заочної) форми навчання:

Назви Змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	Тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	ла б	Інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовний модуль 1. «Економічний зміст та складові бюджетного менеджменту»													
Тема 1. Сутність і складові бюджетного менеджменту	1	13	1	2			10	15	2				13
Тема 2. Структура бюджету держави як об'єкта управління	2	13	1	2			10	16		2			14
Тема 3. Органи оперативного управління бюджетом	3	16	2	4			10	18	2				16
Тема 4. Етапи бюджетного процесу та його регулювання	5	16	2	4			10	13					13
Тема 5. Бюджетне планування	6	16	2	4			10	13					13
Разом за змістовим модулем 1		74	8	16			50	75	4	2			69
Змістовний модуль 2. «Складання та виконання бюджету»													
Тема 6. Виконання бюджету	6	15	1	2			12	15	1				14
Тема 7. Облік виконання бюджету	7	16	1	2			13	12					12
Тема 8. Звітність про виконання бюджету	8	16	2	4			10	14	1				13
Тема 9. Контроль за виконанням бюджету	9	16	2	4			10	17		2			15
Тема 10. Світовий досвід бюджетного менеджменту	10	13	1	2			10	17		2			15
Разом за змістовним модулем 2		76	7	14			55	75	2	4			69
Усього годин		150	15	30			105	150	6	6			138

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність і складові бюджетного менеджменту	2
2	Структура бюджету держави як об'єкта управління	2
3	Органи оперативного управління бюджетом	4
4	Етапи бюджетного процесу та його регулювання	4
5	Бюджетне планування	4
6	Виконання бюджету	2
7	Облік виконання бюджету	2
8	Звітність про виконання бюджету	4
9	Контроль за виконанням бюджету	4
10	Світовий досвід бюджетного менеджменту	2

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність і складові бюджетного менеджменту	10
2	Структура бюджету держави як об'єкта управління	10
3	Органи оперативного управління бюджетом	10
4	Етапи бюджетного процесу та його регулювання	10
5	Бюджетне планування	10
6	Виконання бюджету	12
7	Облік виконання бюджету	13
8	Звітність про виконання бюджету	10
9	Контроль за виконанням бюджету	10
10	Світовий досвід бюджетного менеджменту	10

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові роботи;
- захист практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

- самостійна робота (виконання завдань);
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}.$$

9. Навчально-методичне забезпечення

електронний навчальний курс навчальної дисципліни-на навчальному порталі НУБіП України <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=339>

1. Давиденко Н.М., Буряк А.В., Тітенко З.М. Бюджетування суб'єктів господарювання: навчальний посібник. Київ: «ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 420 с.

2. Тітенко З.М., Біляк Ю.В. Державні фінанси і контроль: навчальний посібник. К.: НУБіП України, 2022. 386 с.

3. Лемішко О.О., Тітенко З.М. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Бюджетний менеджмент» для освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». К.: Вид. центр НУБіП України, 2024. 100 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL:

<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

2. Закон України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» від 9 листопада 2023 року № 3460-IX. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text>

3. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2597-19#Text>

4. Закон України Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо вдосконалення онлайн-комунікації з платниками податків та уточнення окремих положень законодавства від 23 лютого 2024 року № 3603-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3603-20#Text>

5. Закон України Про внесення змін до Закону України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків" та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення державного регулювання та нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках від 22 лютого 2024 року № 3585-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3585-20#Text>

6. Про внесення змін до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 16 лютого 2024 року № 189. Рішення від 13.03.2024 № 282. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 березня 2024 р. за № 387/41732 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0387-24#Text>

7. Ватаманюк-Зелінська У.З., Ситник Н.С., Стасишин А.В., Круглякова В.В. Бюджетний менеджмент: навчальний посібник. Львів: «Магнолія», 2021. 511 с.

8. Звіти про виконання паспортів бюджетних програм за 2015 - 2021 роки. Дніпропетровська обласна державна адміністрація, 2022. URL: <https://adm.dp.gov.ua/gromadyanam/pamyatki-ta-poradi/byudzhet/zvit-pro-vikonannypasportiv-byudzhetnih-program>

9. Качула С.В., Лисяк Л.В., Добровольська О. В. Бюджетний менеджмент: навчальний посібник в схемах і таблицях. Дніпро: Монолит, 2022. 200 с.

10. Котковський В.С., Неізнана О.В., Кужелев М.О., Шевченко Л.Я., Коч Ю.Л. Бюджетний менеджмент: метод. рек. до вивч. дисц. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів, обліку та оподаткування. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2021. 56 с.

11. Лемішко О.О. Теоретико-концептуальний базис та напрями удосконалення фінансової політики відтворення капіталу в агросекторі: монографія. Київ: НУБіП України. 2021. 620 с.

12. Сокурєнко В.В., Швець Д.В., Бортник С. М., Ткаченко С.О. Фінанси підприємств: підручник. Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид., допов. та перероб. Харків: ХНУВС. 2022. 292 с.

13. Dobrovolska, O., Moskalenko, S., Kucher, G, Skoryk, H., & Mudra, Y. (2022). To the problem of public management of financial and economic security of Ukraine in the conditions of the Covid-19 pandemic. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 1(42), 335–341. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.42.2022.3728>

14. Kvasha S.M., Faichuk O.M., Faichuk O.V. European economic integration. Tutorial. Kyiv: NULES of Ukraine. 2019. 270 p.

15. Kachula S., Zhytar M., Sidelnikova L., Perchuk O., Novosolova O. The Relationship between Economic Growth and Banking Sector Development in

- Ukraine. WSEAS Transactions on Business and Economics. 2022.Vol. 19. PP. 222-230 <https://wseas.com/journals/articles.php?id=1456>
16. Katkova T., Tkachova N., Kyivska K., Dobrovolska O., & Redko K. (2022). To the problem of improving the mechanisms of state governance of economic security in the conditions of reformation changes: foreign experience. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 1(42), 324–334. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.42.2022.3707>
17. Lemishko, O., & Shevchenko, N. (2021). Lending in the agricultural sector of Ukraine: challenges and solutions. Economic Annals-XXI, 192(7-8(2)), 74-87. doi: <https://doi.org/10.21003/ea.V192-07> (Scopus, Web of Science Core Collection)
18. Hrabchuk O., Kachula S., Lysiak L., Zarutskaya H. Monetary processes peculiarities during the crisis and adjustment of monetary policy. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2021. Vol.6 (41). PP. 4-16 <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/issue/view/55>
19. Офіційний веб-сайт: Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/>
20. Офіційний веб-сайт: Державна служба фінансового моніторингу України. URL: <https://fiu.gov.ua/>
21. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
22. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>
23. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
24. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.
25. Фінанси України. URL: <http://finukr.org.ua/?lang=ru>
26. Економіка України. URL: <http://economyukr.org.ua/?lang=uk>
27. Облік і фінанси. URL: <http://www.afj.org.ua/ua/journals/>
28. Економіка АПК. URL: <http://eapk.org.ua/>
29. Економіка і управління бізнесом. URL: <https://nubip.edu.ua/node/15800>
30. Казна України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/pro-kaznachejstvo/zhurnal-kazna>